Regeringsförklaringen

10 september 2024

För ett rikare och tryggare Sverige

Regeringen

Regeringen presenterade i regeringsförklaringen
den 18 oktober 2022 sin plan för hela mandatperioden.
Denna regeringsförklaring avser främst riksdagsåret 2024/25.

Regeringsförklaring avgiven av statsminister Ulf Kristersson

Eders Majestäter, Eders Kungliga Högheter, Herr talman, Ärade ledamöter av Sveriges riksdag, mina damer och herrar!

Det ljusnar vid horisonten.

Sverige lämnar några prövande år bakom sig, kantade av hög inflation, skjutningar och sprängningar, energikris och ett utdraget säkerhetspolitiskt limbo. Läget i Sverige och i världen är fortfarande svårt på många vis. Men vi har fastare mark under fötterna.

Sverige är medlem i Nato. Kampen mot inflationen är vunnen. Allt fler brott i gängmiljö klaras upp och en kriminalpolitisk offensiv utan motstycke har inletts. Antalet asylsökande är historiskt lågt.

På område efter område har Sverige fått en nystart – från energipolitiken till skol- och socialpolitiken. De fyra samarbetspartierna sökte och fick mandatet av väljarna att sätta vårt land på en ny kurs. Att få ordning på Sverige. Och vi gör det vi sade. När vi nu går in i mandatperiodens andra halvlek börjar resultaten synas. Det här är en regering som får saker gjorda.

Sverige blev länge fattigare och farligare. Nu har vi påbörjat resan mot att bli rikare och tryggare.

Vi har kommit en bit på väg, men mycket återstår att göra. Nästan alla förstår att problem som har byggts upp under lång tid också tar tid att lösa.

Sommarens våldsvåg påminner om att kampen mot den organiserade brottsligheten kommer att kräva extraordinära åtgärder under mycket lång tid. Och att vända skolresultaten, bygga ny kärnkraft och rusta upp vägar och järnvägar tar också tid.

Ett rikare och tryggare Sverige står inte färdigt efter en mandatperiod. Men i dag lägger vi grunden för att vi i Sverige i morgon ska bli mer omskrivna för fantastiska innovationer än för farliga barnsoldater.

* * *

Herr talman,

Nu inleds andra halvlek i mandatperioden. Och politiken går in i en delvis ny fas. När inflationen har besegrats kommer regeringens ekonomiska politik att fokusera på framtidsinvesteringar och tillväxtreformer.

När migrationen har minskat till mer hållbara nivåer läggs mer fokus på att klara integrationen. Att skapa en samhällsgemenskap som ger alla en ärlig chans, och som betonar att alla också har ett eget ansvar. Och när Sverige har blivit medlem i Nato ska säkerhetspolitiken forma det nordiska Nato som växer fram.

Samtidigt fortsätter det intensiva arbetet med att genomföra den politiska kursomläggning som regeringen fick mandat för. Ett mycket stort antal utredningar ska nu tas om hand och läggas till grund för skarpa reformer som gör skillnad i människors vardag.

Jag hoppas på en bred uppslutning bakom vår politik för ett rikare och tryggare Sverige. Men det kan inte vara den som vill minst som bestämmer takten. Regeringen har drivit upp reformtempot av en anledning: det brådskar att få ordning på Sverige. Så kommer vi att fortsätta regera. Med uthållighet och otålighet. Med Sveriges bästa för ögonen. Och besjälade av uppgiften att bygga en bättre framtid för våra barn och barnbarn.

* * *

Herr talman,

Regeringen har inlett den största offensiven någonsin mot den organiserade brottsligheten. Månad för månad blir det svårare att vara kriminell i Sverige. Under det senaste året har polis och åklagare fått en rad nya verktyg för att förhindra och utreda brott. Det handlar om preventiva tvångsmedel, säkerhetszoner och vistelseförbud. Och i höst blir det lättare att ta kriminellas brottsvinster – som pengar, bilar och dyra klockor. Det kommer att slå hårt mot gängens ledarskikt.

Regeringen kommer att fortsätta genomföra mönsterbrytande reformer i samma höga tempo. Ingen uppgift är viktigare än att trycka tillbaka den systemhotande organiserade brottsligheten. För att bryta tystnadskulturen och klara upp fler brott läggs under hösten en proposition om anonyma vittnen.

Satsningen på fler kameror fortsätter. Polisens kamerakapacitet stärks, dels genom en kraftig ökning av antalet bevakningskameror, dels genom lagändringar som ger polisen tillgång till trafikkameror och automatisk nummerplåtsavläsning.

Men det räcker inte när ständigt nya barn socialiseras in i gängkriminaliteten. Den grova brottslighet som Sverige upplever är extrem. Barn som lockas att ta på sig morduppdrag via sociala medier och sätts i en taxi mot en adress i en helt annan del av landet. Och där de skjuter för att döda.

Regeringen kraftsamlar för att stoppa denna utveckling. ”Tidigt och tydligt” är ledorden för alla insatser. Dels insatser för barn och familjer som syftar till att hålla barn borta från gängkriminaliteten, dels åtgärder mot de barn och unga som redan begår grova brott.

Vid årsskiftet lägger regeringen förslag om särskilda ungdomsfängelser för dem mellan 15 och 17 år. Regeringen vill också skärpa straffen rejält för unga som begår brott, liksom göra det möjligt att använda hemliga tvångsmedel mot barn som är involverade i grov brottslighet.

Vi ser dessutom över möjligheten att övervaka fler unga med fotboja för att de ska kunna lämna kriminaliteten bakom sig.

Sekretesshinder rivs så att polis, socialtjänst och skola kan sitta runt samma bord och ta del av samma information för att förhindra rekryteringen av barn och unga, och kunna hjälpas åt att dra dem ur gängens klor. Regeringen har redan lagt fram förslag till en helt ny socialtjänstlag med fokus på tidiga och förebyggande insatser. Det är början på den största reformen av svensk socialpolitik på decennier.

Men det brottsförebyggande arbetet är bredare än så. Skolan och förskolan, men också idrotten och föreningslivet, spelar en avgörande roll i många barns liv. Och allt börjar i familjen, med föräldraansvaret. Med satsningar på föräldraskapsstöd, familjecentraler och hembesöksprogram kan fler barn få en trygg barndom. Ytterst har samhället både rätten och skyldigheten att gripa in.

Sprängningar och skjutningar är den synliga delen av den organiserade brottsligheten. Men minst lika systemhotande är den ofta dolda kriminalitet som angriper välfärdssystem och infiltrerar myndigheter. Välfärdsbrottsligheten hotar demokratin och finansierar de kriminella nätverken.

Att strypa den kriminella ekonomin är därför en högt prioriterad fråga för denna regering, och ett stort antal reformer är på gång. Bland annat ska Försäkringskassan och Bolagsverket ges nya muskler i brottsbekämpningen. Den organiserade brottsligheten utnyttjar också de finansiella systemen. Regeringen kommer med förslag för att försvåra penningtvätt genom så kallad hawala-verksamhet. En nära dialog förs med banker och mobiloperatörer för att stoppa bedrägeribrotten mot äldre.

Med samma kraft som regeringen bekämpar den organiserade brottsligheten bekämpar vi våldet mot kvinnor, som fortsätter att skörda liv. Regeringen genomför en bred offensiv mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersvåld.

Ett åtgärdsprogram med 132 punkter har presenterats. För att göra det lättare att bryta upp från en våldsam partner tar regeringen fram ett nytt ”lämna-program”. Hedersförtryckets tyranni – det som isolerar många flickor och kvinnor i ofrihet – måste brytas. Så kallade oskuldskontroller kommer att förbjudas.

* * *

Herr talman,

I decennier bedrev Sverige en ogenomtänkt och ohållbar migrationspolitik, i kombination med en misslyckad integrationspolitik. Vi kan inte acceptera att Sverige slits isär av utanförskap, gängvåld och parallellsamhällen. Därför måste den svenska asyllagstiftningen anpassas till EU:s miniminivå och villkoren för anhöriginvandring skärpas. Vårt land måste få en chans att bli helt igen.

Regeringen genomför nu ett paradigmskifte, och effekten är redan tydlig. Antalet asylsökande har minskat kraftigt och väntas i år bli det lägsta under hela 2000-talet.

Regeringen kommer att genomföra EU:s migrations-och asylpakt enligt de nya reglernas miniminivå. Med bättre kontroll över EU:s yttre gräns kommer den irreguljära migrationen till Sverige och till unionen som helhet att minska ytterligare. EU:s nya enighet är viktig, och hade inte kommit till stånd utan svenska ansträngningar, i kommissionen, i parlamentet och med det svenska EU-ordförandeskapet.

Vi skapar ordning i själva mottagandet. En central del i det arbetet är att inrätta särskilda mottagningscenter där asylsökande ska bo för att säkerställa en snabb och tydlig asylprocess. En proposition om detta kommer att överlämnas i höst.

Stora ansträngningar görs för att öka återvändandet och bekämpa skuggsamhället. Det ska inte löna sig att gå under jorden efter avslag för att sedan kunna lämna in en ny asylansökan. Regeringen går fram med lagförslag som ska hindra detta och skapar incitament för att den som fått ett avslag ska lämna Sverige.

Även frivillig återvandring bör kraftigt stimuleras och öka. Det kan bidra till att minska antalet människor som lever i utanförskap och de följder som utanförskapet får, både för individen och för det svenska samhället. Med rätt insatser, i form av bland annat stöd och information, kan antalet personer som frivilligt återvandrar komma att öka, främst bland de individer som av olika skäl upplever att de inte blivit en del av det svenska samhället genom till exempel egenförsörjning och kunskaper i svenska språket.

Samtidigt ska vi vara ett attraktivt land för högkvalificerad arbetskraft och utländska forskare och doktorander. Det nya snabbspåret har blivit en stor framgång. Så gott som alla högkvalificerade arbetstagare får numera svar inom 30 dagar.

* * *

Herr talman,

När migrationen minskar får Sverige bättre förutsättningar att klara integrationen. Hur väl vi lyckas med den uppgiften kommer att definiera vilket slags land Sverige är om 10 och 20 år.

Sverige har alltför länge bedrivit en kravlös integrationspolitik, där förväntningarna på den enskilde att lära sig svenska språket, skaffa sig ett arbete och leva hederligt har varit låga. Det ändrar vi på nu. Vi inskärper det egna ansvaret för att bli en del av det svenska samhället, inte minst genom att lära sig svenska och försörja sig själv. I Sverige respekterar man grundläggande värderingar om jämlikhet och jämställdhet, om individens rättigheter och skyldigheter och om barns ställning i samhället.

Vi lägger grunden för att införa en bidragsreform med ett bidragstak och successiv kvalificering till olika välfärdsförmåner och vi skärper kraven för att få stanna i Sverige och bli svensk medborgare. Regeringen skärper också kraven på dem som studerar på sfi.

En framgångsrik integrationspolitik måste bygga på både krav och möjligheter. Alltför många barn växer upp i utanförskap präglat av språkfattigdom, utan närvaro av det svenska språket. I höst tas de första stegen mot obligatorisk språkförskola för de barn som inte annars lär sig bra svenska i hemmet. Alla barn ska kunna gå till sin första skoldag fyllda av förväntan och alla barn ska ha en god chans att lyckas i skolan.

I höst presenteras en ny lista över utanförskapsområden, som har ett bredare fokus än polisens lägesbild av utsatta områden. Den blir ett viktigt verktyg för att utforma träffsäkra insatser.

* * *

Herr talman,

Vi är stolta över den nordiska välfärdsmodellen: generella förmåner, gemensam finansiering och individuell valfrihet. Den är tillsammans med arbetslinjen grunden för några av världens bästa välfärdssamhällen. Den ger trygghet genom livets svårigheter, men också frihet att gå sin egen väg.

De fyra samarbetspartierna har stöttat välfärden genom ekonomiskt tuffa tider. Det har varit en riktig och viktig prioritering. Sveriges välfärd ska vara pålitlig.

Men välfärd handlar inte bara om mer resurser från staten. Generell välfärd förutsätter att alla som kan jobba gör det och att det råder nolltolerans mot alla former av missbruk av välfärdssystemen. Det är framgångsrika företag och människors hårda arbete som skapar de resurser som välfärden behöver.

Sverige har en sjukvård i världsklass, men alltför många måste vänta på den. Därför driver regeringen på för att regionerna ska öka vårdkapaciteten. Arbetet med att inrätta en nationell vårdförmedling skyndas på. Regeringen planerar också att införa en ny och stärkt vårdgaranti med väsentligt kortare tidsgränser än i dag. Det statliga ansvaret för hälso- och sjukvården behöver öka.

Sverige ska fortsätta att vara ett föregångsland inom cancervården. Alla barn som drabbas av cancer erbjuds numera en genetisk kartläggning och precisionsmedicin som utformas efter varje barns individuella behov. Det är världsunikt. Regeringen trappar upp arbetet för att Sverige ska nå målet att bli först i världen med att utrota livmoderhalscancer. I höst presenteras också en uppdatering av cancerstrategin.

Den första etappen av en stor tandvårdsreform genomförs. Tandvårdens högkostnadsskydd förstärks för den stora grupp som är 67 år eller äldre. Det kommer nu att mer efterlikna det som finns i övrig vård. Det kommer inte bara att göra skillnad i munhälsan för många människor, utan också i plånboken.

Det ska vara tryggt att åldras i Sverige. Regeringen fortsätter miljardsatsningen på Äldreomsorgslyftet för att utbilda mer personal. Steg tas också för att öka den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen och för att införa språkkrav i svenska för personalen. Assistansen, som möjliggör ett friare liv för personer med funktionsnedsättning, ska värnas. Därför måste också det utbredda fusket bekämpas.

Många människor mår psykiskt dåligt. Hundratusentals människor i vårt land har ingen nära vän att vända sig till när det själsliga mörkret tränger sig på. Det är ett samhällsproblem. Den psykiska ohälsan måste tas på lika stort allvar som den fysiska. Under hösten ska en nationell stödlinje för psykisk ohälsa sjösättas. Och under 2025 kommer en nationell strategi för att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet att presenteras.

Det finns flera orosmoln när det gäller hur barn mår i Sverige. Stillasittandet ökar och barn drabbas numera av sjukdomar som man förr bara upptäckte hos äldre, som fettlever och diabetes typ 2.

Tonåringar mellan 13 och 16 år ägnar i genomsnitt sex och en halv timmar per dag åt skärmen – skolarbetet oräknat. Det stjäl tid från annat som behövs för att må bra – sömn, socialt umgänge och fysisk aktivitet. Många föräldrar känner stor oro, men känner också maktlöshet. Vi kommer inte passivt acceptera att barn blir slavar under algoritmerna. Regeringen kommer att lägga förslag som gör skoldagen helt mobilfri. Nästa år införs också Fritidskortet, som blir en av flera insatser för att aktivera barn och unga.

Det som sker i klassrummen i dag, avgör hur Sverige ser ut imorgon. Därför är det djupt oroande när de svenska Pisa-resultaten faller kraftigt. En fjärdedel av femtonåringarna kan inte ens läsa ordentligt. Det understryker behovet av att skolan måste tillbaka till grunderna.

Regeringen har börjat återupprätta en stark kunskapsskola med fokus på grundläggande förmågor som att läsa, skriva och räkna. Vi går från skärm till pärm. Det ska vara ordning och reda i klassrummen och det ska bli ordning i själva skolsystemet genom att stoppa betygsinflationen och oseriösa skolhuvudmän.

Regeringen planerar en proposition för att öka insynen i fristående skolor i syfte att motverka osunda drivkrafter i skolans värld.

* * *

Herr talman,

Kampen mot inflationen har dominerat den ekonomiska politiken under mandatperiodens första halvlek. Den höga inflationen har gröpt ur människors realinkomster, satt välfärden under hård press och lett till konkurser och arbetslöshet.

Regeringen har därför bedrivit en återhållsam finanspolitik. Samtidigt har vi med precision stöttat hushållen och välfärden genom denna tuffa tid. Vi har sänkt skatten för både löntagare och pensionärer och sänkt skatten på bensin och diesel så att man har råd att köra bil också på landsbygden.

Nu har vi lämnat det värsta bakom oss. Den ekonomiska politiken går in i en ny fas. Nu är tid att investera i Sveriges framtid och att genomföra reformer som ökar den svenska tillväxten igen.

Sverige gjorde en gång en imponerande resa från fattigdom till rikedom, men vårt välstånd kan inte tas för givet. Det är inte subventioner och regleringar som säkrar morgondagens tillväxt. Sverige ska tävla med helt andra kvaliteter: en skola med fokus på kunskap, excellent forskning, ett innovativt näringsliv och ett bra näringslivsklimat. Stora mängder pålitlig och prisvärd fossilfri el, en robust infrastruktur, en välfärd att räkna med och en god samhällsgemenskap.

Då kan Sverige locka till sig talang och internationella investeringar. Vi ska ligga i framkant – ett litet land som tävlar över sin viktklass.

Under hösten kommer regeringen att lägga fram tre centrala propositioner för att förverkliga denna vision: en budgetproposition med ett tydligt investerings- och tillväxtfokus, en infrastrukturproposition och en forsknings- och innovationsproposition.

En historisk satsning görs på att rusta upp Sveriges infrastruktur. Den ekonomiska ramen kommer att utökas med över 200 miljarder kronor. Det behövs eftersom Sverige har en stor underhållsskuld i form av potthål i vägarna och ständiga tågstopp. Att ta itu med den skulden kommer att ha högsta prioritet när regeringen pekar ut inriktningen för den kommande planperioden 2026–2037. Men det handlar också om att möjliggöra nya investeringar. Fungerande infrastruktur är

avgörande för såväl näringslivets utveckling som städernas och landsbygdens livskraft, men ytterst också för försvaret av Sverige.

Sverige har länge varit en framstående forsknings- och tekniknation, och ska fortsätta vara det. Men den internationella konkurrensen hårdnar. Därför gör regeringen nu den största satsningen någonsin på forskning och innovation. År 2028 kommer de statliga satsningarna att uppgå till över 40 miljarder kronor.

Fokus i forskningspropositionen kommer att ligga på excellens, på forskningsinfrastruktur och på banbrytande teknik. För att Sverige ska lyckas krävs också att näringslivet fortsätter att vara ett drivhus för innovation. Få länder har ett näringsliv som är lika engagerat i forskning och utveckling. Det är en styrka att staten och kapitalet går hand i hand. Det kan vi göra oftare. Regeringen vill se mer av Team Sweden.

Under hösten presenterar AI-kommissionen sina rekommendationer. Sverige har unika möjligheter även på detta område.

Steg för steg, reform för reform, ska vi få upp svensk tillväxt igen. Regeringen utvidgar det så kallade växa-stödet så att de allra minsta företagen kan gå från en till två anställda. Vi breddar expertskatten så att det blir lättare att locka hit högkvalificerad arbetskraft. Flygskatten har inneburit en tung konkurrensnackdel för svenska flygplatser. Nu avskaffas den.

Vi stärker drivkrafterna till arbete och stärker hushållens köpkraft. Regeringen värnar om vanliga människors hushållsekonomi. Därför sänker vi ännu en gång skatten för alla arbetande människor och för pensionärer. Vi skattebefriar dessutom sparandet i så kallade ISK-konton i två steg upp till en grundnivå på 300 000 kronor. Så ökar vi friheten för vanligt folk. Efter flera tuffa år blir det åter möjligt att unna sig något extra eller lägga undan en slant.

Arbetslinjen behöver återupprättas. Alla som kan arbeta ska arbeta. Vi har reformerat A-kassan för att öka drivkrafterna att ta ett arbete. Regeringen stärker stödet för dem som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden.

Många behöver rustas för att kunna ta de jobb som finns och de som kommer när konjunkturen vänder. Därför satsar regeringen på den kommunala vuxenutbildningen och på yrkeshögskolan.

Energifrågan är avgörande för att lyckas som avancerad industrination. Avvecklingen av hälften av alla kärnkraftsreaktorer har skapat brist på planerbar el i södra Sverige. Det har stått oss dyrt. För att säkra en trygg elförsörjning och lyckas med klimatomställningen lägger regeringen om energipolitiken i grunden. Alla fossilfria energislag kommer att behövas. Utan energipolitik finns ingen klimatpolitik.

Regeringen agerar för att möta elbehoven både på kort och lång sikt. Ett vindkraftspaket läggs fram, som stärker de kommunala incitamenten för att bygga ut vindkraften, samtidigt som närboende ges rätt till kompensation. Det innebär att vindkraftsbolagen får ett tydligt ansvar att ersätta kommun och närboende för den påverkan som vindkraften har. Regeringen satsar även på ett investeringsstöd för att bygga bort flaskhalsar och säkra ökad effekt, inte minst i södra Sverige.

Viktiga steg har tagits för ett nytt kärnkraftsprogram i Sverige och arbetet går nu in i en intensiv fas. Regeringen arbetar vidare med den riskdelningsmodell som nyligen presenterades. En proposition läggs fram om forskning och innovation på energiområdet, där kärnkraftsforskningen är ett särskilt prioriterat område. Vi gör en satsning på pilot- och demonstrationsprojekt inom kärnkraftsområdet.

Sverige har en enorm potential i klimatomställningen. Därför har regeringen bland annat presenterat ett grönt accelerationskontor och lämnat de första förslagen på att korta tillståndsprocesserna.

Det måste bli enklare att driva företag i Sverige. Regeringen har inrättat både Förenklingsrådet och Implementeringsrådet. Inga onödiga regler ska tynga svenska företagare och grumla glädjen i entreprenörers livsprojekt.

Även bostadsbyggandet hämmas av en alltför stor regelbörda. Regeringen arbetar för att förenkla och effektivisera plan- och byggprocessen så att fler bostäder byggs. Fler åtgärder ska befrias från bygglov och de orimliga kraven på studentbostädernas utformning förenklas.

Många människor drömmer om att bo i småhus. Regeringen vill göra den drömmen möjlig för fler och har bland annat tillsatt en egnahemskommissionär. Förslag tas fram för att skapa typgodkända småhus som är bygglovsbefriade, kallade ”Sverigehuset”.

Regeringen fortsätter förbättra villkoren för att kunna bo, leva och verka i hela landet. Landsbygdens utveckling är avgörande för hela Sveriges framgång. Företagare inom jordbruket och skogsbruket behöver ha bättre förutsättningar att öka sin produktion genom stärkt konkurrenskraft och lönsamhet. Livsmedelsstrategin uppdateras.

Sverige ska bli ett friare land. Det är ofta små reformer som gör det möjligt. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker planeras till det första halvåret 2025. Regeringen planerar även att lägga fram förslag om liberalisering av strandskyddet, så att fler kan bo nära våra vackra vatten.

* * *

Herr talman,

Sverige ska föra en ambitiös klimatpolitik med målet att nå nettonollutsläpp senast år 2045. Och Sverige har visat att det är möjligt att minska utsläppen med mer än en tredjedel samtidigt som

ekonomin har fördubblats. Det gör oss till en förebild för andra länder på klimatområdet.

Eftersom utsläppen är gränsöverskridande måste också lösningarna vara det. Svensk klimatpolitik förverkligas bäst inom ramen för EU-samarbetet. När hela Europa ställer om samtidigt gör det skillnad på riktigt.

Med regeringens åtgärder beräknas nu Sverige nå EU:s klimatmål inom den så kallade ESR-sektorn, dvs. de utsläpp som inte ingår i EU:s utsläppshandelssystem. Den nya reduktionsplikten, som också inkluderar fossilfri el från publika laddstationer, justeras upp. Samtidigt sänks skatten på bensin och diesel för att priset vid pump inte ska öka.

Så lägger vi grunden till en hållbar klimatpolitik som har folklig förankring över tid. Regeringen gör även andra viktiga klimatsatsningar, såsom en elbilspremie riktad till grupper i behov av stöd i exempelvis glesbygd, en förstärkning av Klimatklivet och stöd till produktion av biogas i jordbruket.

Ny teknik har en nyckelroll i omställningen. Skogsnationen Sverige har potential att bli världsledande inom koldioxidinfångning, så kallad bio-CCS. I höst tas de första konkreta stegen, när en omvänd auktion med negativa utsläpp genomförs.

Regeringen fortsätter omläggningen av skogspolitiken och är starkt drivande inom EU för att värna vitala svenska intressen och äganderätten. Skogen är en strategisk resurs både för klimatomställningen och svensk konkurrenskraft. Antalet vargar i Sverige ska minska. EU-kommissionen har föreslagit ändrad skyddsstatus på varg, vilket regeringen välkomnar.

Vi måste ta hand om våra hav och marker. Det handlar bland annat om att skydda strömmingsbestånden i Östersjön och att värna det kustnära fisket. Regeringen föreslår att trålgränsen flyttas ut till tolv

sjömil från baslinjen och att bottentrålning förbjuds i skyddade marina områden. Vi vill underlätta för jakt på säl och skarv som orsakar problem för det kustnära fisket.

Regeringen fortsätter arbetet med effektiv sanering av förorenade områden från bland annat PFAS. Sverige arbetar aktivt för en ambitiös kemikalielagstiftning i EU och ett globalt avtal om att begränsa plastföroreningar.

* * *

Herr talman,

Den 7 mars 2024 inleddes en ny epok för svensk säkerhetspolitik. Efter mer än 200 år av militär alliansfrihet blev Sverige medlem i Nato.

Sverige har kommit hem till den fria världens försvarsallians för fred och frihet. Hem till alla våra grannländers samarbete för säkerhet. Hem till den krets av nationer där vi under lång tid har hört hemma.

Med Nato-medlemskapet blev Sverige tryggare och Nato starkare. Vi tar med oss strategisk geografi, militär förmåga och en innovativ försvarsindustri in i samarbetet. Alla dessa dimensioner understryker att Sverige är ett relativt stort Nato-land. Sveriges Natointegration pågår med full kraft och regeringen kommer föreslå att Sverige under det första halvåret 2025 ska bidra med en reducerad bataljon till Natos framskjutna närvaro i Lettland. Vi är med och formar det nya Nato i Norden och norra Europa.

Sverige kommer att stå för vår del av bördefördelningen inom Nato och vi förväntar oss att andra länder står för sin del. De senaste fyra åren har de svenska försvarsanslagen fördubblats från 60 miljarder till 124 miljarder per år. Och tillväxten fortsätter. Nästa år kommer Sverige att lägga över 2,3 procent av BNP på det militära försvaret.

I höst överlämnar regeringen en proposition till riksdagen om totalförsvarets utveckling för perioden 2025–2030. Den utgår från försvarsberedningens rapporter som samtliga riksdagspartier i huvudsak står bakom. Regeringen tar fasta på att det nu finns en bred politisk samsyn kring att stärka försvaret.

Den här regeringen har särskilt uppmärksammat det civila försvarets stora behov. Historiska satsningar kommer att göras för att bland annat stärka svensk försörjningsberedskap och förmågan att stå emot cyberangrepp.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har kastat Europa tillbaka till de mörkaste kapitlen i vår historia. Stödet till Ukraina är de kommande årens allra främsta utrikespolitiska uppgift. Den fria världen har en historisk uppgift att stå emot Rysslands maktexpansion och hjälpa Ukraina att vinna kriget.

Sverige bidrar på många sätt. Sammanlagt 17 stödpaket har levererats med allt från stridsvagnar till stridslednings- och luftbevakningsflygplan. Regeringen har presenterat en flerårig ekonomisk ram på 75 miljarder kronor för perioden 2024-26, för att ge långsiktighet och förutsebarhet i stödet.

Regeringen driver på för ytterligare steg mot ett ukrainskt EU-medlemskap. Sverige är också pådrivande för att skärpa EU:s sanktioner mot Ryssland, inklusive åtgärder mot rysk gas, och för att använda mer av frysta ryska tillgångar till stöd för Ukraina. Sverige kommer att stötta Ukraina så länge som det krävs. Ukrainas sak är också vår.

Kinas agerande mot Taiwan inger oro och hot om militärt våld är oacceptabelt. Över Mellanöstern vilar hotet om ett storkrig som ingen vet de fulla konsekvenserna av. Israel hotas av Iran och dess allierade på flera fronter samtidigt. Sverige står upp för Israels rätt att försvara sig i enlighet med folkrätten och kräver att gisslan friges. På kort sikt behövs en humanitär vapenvila för att minska de regionala

spänningarna och mildra den humanitära katastrofen i Gaza. På längre sikt tror Sverige liksom EU och USA på idén om en tvåstatslösning där israeler och palestinier kan leva sida vid sida i fred, frihet och demokrati.

Europeiska unionen är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform och har en helt avgörande betydelse för Sveriges ekonomi, klimatarbete och röst i världen. Den nya kommissionen och det nya parlamentet kommer att stå inför stora utmaningar och Sveriges prioriteringar kan sammanfattas med fyra k:n – kriget, konkurrenskraften, klimatet och kriminaliteten. Sverige är en aktiv och pådrivande medlem även efter det framgångsrika svenska ordförandeskapet.

Sverige fortsätter att vara en generös biståndsgivare, och regeringen har pekat ut en ny inriktning för biståndspolitiken. Ukraina är nu Sveriges enskilt största biståndsmottagare.

Vi ställer ökade krav på långsiktighet, effektivitet och transparens. Bistånd kan utgöra ett värdefullt bidrag, men betydligt mer behövs för att minska fattigdomen. Ytterst är det demokrati, handel och tillväxt som långsiktigt kan lyfta länder och deras medborgare ur fattigdom.

Sverige är en stark röst för frihandel. EU ska värna den globala handeln och sluta fler frihandelsavtal. Samtidigt ser regeringen de risker som finns med ensidiga beroenden och behovet att markera mot ojämlika spelregler länder emellan.

* * *

Herr talman,

Sverige ska vara ett öppet och tolerant samhälle. Det fria samhället måste entydigt stå upp emot dem som vill utnyttja vår frihet för att begränsa andras.

I Sverige ska alla kunna leva tryggt och fritt, oavsett gudstro och personliga övertygelser, oavsett hudfärg och oavsett vem man älskar. Arbetet har börjat med en flerårig handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.

År 2025 inträffar 250-årsjubileet av judiskt liv i Sverige. Att stärka förutsättningarna för judiskt liv i vårt land är en högt prioriterad fråga för regeringen, och en långsiktig strategi kommer att tas fram. Samtidigt fortsätter satsningarna på hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. Det finns ingen plats för antisemitism i vårt land. Regeringen accepterar inga undantag och inga ursäkter.

Fri och oberoende journalistik är en omistlig del av den demokratiska infrastrukturen. Alla former av hot, hat, trakasserier och våld mot journalister är också angrepp mot det öppna samhället. Regeringen har beslutat om insatser för att stärka skyddet för journalister. Public service-mediernas oberoende ska bestå och deras långsiktiga finansiering vidmakthållas.

Mänskliga rättigheter, inklusive yttrandefriheten, är en hörnsten inom den liberala demokratin. Regeringen kommer att fortsätta arbetet för att uppnå en frigivning av journalisten Dawit Isaak och förläggaren och poeten Gui Minhai.

Ett levande kulturliv är grunden för ett kreativt samhälle. Det skapar sammanhållning och bidrar till att öka förståelsen för oss själva och för andra. Regeringen ser de kulturella och kreativa branscherna som en ny basnäring i Sverige. Det är också viktigt att vårda vårt rika kulturarv. Kungliga Operan har en särställning som Sveriges nationalscen för opera och balett.

Låt oss värna det som håller oss samman i vårt land. I många delar av världen ökar polariseringen och misstron mellan människor. Samtalsklimatet blir allt råare. Sverige behöver inte gå den vägen. Det är upp till oss, inte minst alla vi som samlas härinne, att föregå med gott exempel. Låt oss tillsammans axla det ansvaret.

* * *

Herr talman,

Vårt samhälle har fortsatt stora problem att lösa. Men Sverige reser sig igen.

Det kommer ta tid att få ordning på Sverige och det kommer bakslag, men nu lägger vi grunden för en ljusare framtid för alla oss som bor i detta fantastiska land.

Ett tryggare Sverige, där den skötsamma majoriteten tar tillbaka det offentliga rummet från de kriminella gängen.

Ett rikare Sverige, där små drömmar om en stugsemester, eller kanske en hundvalp, kan förverkligas och där stora drömmar om en teknik- och välfärdsnation i den absoluta världstoppen åter blir möjliga.

Ett mer omtänksamt Sverige, där vi bryr oss om varandra och känner gemensam stolthet över vårt samhällsbygge, oavsett var i världen man kommer ifrån.

Ett ansvarsfullare Sverige, där man frågar inte bara vad andra kan göra för mig, utan vad jag kan göra för andra.

Ett friare Sverige, där entreprenörer vågar satsa, där staten ger den trygghet som friheten behöver. Och där förälskelsens pirrande känsla är ett löfte, aldrig ett hot om kommande bestraffning i hederns namn.

Ett flitigare och strävsammare Sverige, där barn sitter försjunkna över böcker och fler vuxna ställer larmet på klockan för att komma i tid till jobbet.

Allt detta finns inom räckhåll. Inte gratis, inte utan ansträngning, inte utan att vi bestämmer oss för det. Men vi kan åstadkomma det

tillsammans. Sverige har rest sig förut. Vi har skyddat det vi håller kärt och ändå varit nyfikna på det som kan bli ännu bättre. Låt oss göra det igen.

I morgon blir en bättre dag.

Regeringen
103 33 Stockholm
www.regeringen.se